

Škola môže stáť 155-tisíc

Časť externistov bude musieť za štúdium na vysokej škole od budúceho školského roku platiť. Zatiaľ nie je jasné, či sa spoplatnia len niektoré študijné smery, alebo budú v rovnakých študijných odboroch platiaci aj neplatiaci študenti.

BRATISLAVA. Ministerstvo školstva včera na internete zverejnilo nariadenie, ktorým stanovilo najvyššie možné školné pre jednotlivé vysokoškolské odbory. Študenti majú platiť od budúceho akademického roku.

Najdrahšie bude štúdium odboru laboratórne metódy v zdravotníctve. Škola si zaň môže pýtať až 155-tisíc korún. Bakalári zaplatia menej. Drahé je napríklad aj divadelné umenie. Školné môže byť až 114-tisíc korún.

Štúdium na ekonómii vyjde do 40-tisíc korún, právo je ešte o desaťtisíc lacnejšie.

Univerzity síce dostanú od štátu peniaze na externé štúdium, no budú môcť prijať študentov aj nad povolený limit. Prijatí adepti si za školu zaplatia.

Ešte nie je jasné, či školy budú spoplatňovať len niektoré odbory a iné nie, alebo pri každom odbore určia počet tých, ktorí budú študovať bezplatne, a tých, čo si už za štúdium zaplatia.

(fja)

Viac na 7. strane

Trh práce ovplyvňuje školné

Minister Mikolaj navrhuje, aby sa dotácie pre externých študentov prídali aj podľa úspešnosti absolventov na trhu práce. Zároveň pripravil nariadenia na spolplatenie externistov.

BRATISLAVA. Ak univerzity budú ubúdať externisti, dostane od štátu menej peňazí. Návrh vládneho nariadenia, ktorý minulý týždeň zverejnilo ministerstvo školstva, stanovuje najvyššiu sumu pre vysoké školy na externistov v budúcom roku. V prípade, že vysoké školy prijímajú viac externistov, ako je možné, budú musieť od nich vyberať školné. To je základné poslanstvo nariadenia ministra školstva Jána Mikolaja.

Sumy, ktoré rezort v nariadení zverejnil a malo by sa z nich dotovať externé štúdium, sú len limitmi a za určitých okolností z nich školy nemusia vidieť ani korunu. Bolo by to vtedy, ak by nemali ani jedného študenta externistu. Hrozí to napríklad Vysokej škole výtvarných umení.

Menej študentov, nižšie dotácie

Počet externistov, ktorých môžu na rozvrhnuté dotácie školy vziať, by mali ministerstvu nahlásiť najneskôr do konca októbra. Ak univerzity nenačítajú dohodnuté počty študentov popri zamestnaní, dostanú menej peňazí. „Návrh nariadenia neupravuje dotácie pre jed-

notlivé verejné vysoké školy, ale určuje rozsah, v akom majú verejné vysoké školy zabezpečiť bezplatné študijné programy v tejto forme štúdia,“ povedala riaditeľka odboru masmediálnej politiky na rezorte školstva Helena Poláková. Peniaze, ktoré školy nevyčerpajú, zostanú v rozpočte rezortu a o ich použití rozhodne minister.

Opačná situácia môže nastať, keď študentov bude viac, ako je povolené. Ak ich škola napriek tomu prijme, budú si štúdium platiť sami. „Tie verejné vysoké školy, ktoré budú poskytovať študijné programy nad rámec limitov určených vládou, môžu za ne požadovať školné,“ povedala Poláková.

Včera ministerstvo zverejnilo aj návrh ďalšieho nariadenia, kde stanovilo maximálne školné pre jednotlivé vysokoškolské odbory. Podľa neho školy môžu najviac vypýtať za štúdium na odbore laboratórne metódy v zdravotníctve. Za ročník štúdia na druhom stupni môže škola zinkasovať až 155-tisíc korún. Bakalári zaplatia menej. Drahé je aj divadelné umenie alebo dizajn. Tam je horný limit pre školné 114-tisíc korún. Na porovnanie, štúdium na ekonómii stojí do 40-tisíc korún, právo je ešte o desaťtisíc lacnejšie.

Pri stanovení limitov celkovej dotácie pre univerzitu na externistov rezort vychádzal z rozdelenia peňazí, ktoré školy dostanú tento rok. Zohľadňuje sa v ňom počet študentov, eko-

ILUSTRÁČNÉ FOTO SME – MIROSLAVA CIBULKOVÁ

Maximálne sumy školného pre externistov

(v Sk, podľa typu štúdia na VŠ)

	Bakalár	Ing., Mag.
Architektonická tvorba	68-tisíc	114-tisíc
Divadelné umenie	68-tisíc	114-tisíc
Farmácia	67-tisíc	111-tisíc
Informatika	34-tisíc	56-tisíc
Filozofia	24-tisíc	41-tisíc
Financie, bankovníctvo, investovanie	23-tisíc	38-tisíc
Cudzie jazyky a kultúry	23-tisíc	38-tisíc

Zdroj: ministerstvo školstva

nomická náročnosť študijných programov a kvalita škôl. Tá odráža kvalifikáciu učiteľov, výsledky vo vede, či publikačnú činnosť.

Nezamestnaní vezmú škole peniaze

Novinkou pri dotácii na externistov je, že jej výška závisí od uplatnenia absolventov na trhu práce. Čím viac študentov sa po skončení štúdia zamestná, tým viac peňazí škola od štátu získa. Celkovo by na externistov malo ísť budúci rok 200 miliónov, môže dostať Univerzita Komenského.

Problémom kritéria nezamestnanosti je podľa rektora

Ekonomickej univerzity Rudolfa Siváka to, že do úvahy sa berie iba miera nezamestnanosti absolventov škôl za mesiac máj. On aj ďalší slovenskí rektori s Mikolajovými nariadeniami problémy nemajú. Navrhujú však, aby sa nezamestnanosť počítala ako priemer za celý rok a nie iba za jeden mesiac. „Hľadali záchytný bod, od ktorého by sa mohli odraziť, no neskôr by sa to malo spresniť. Tie čísla úradu práce môžu skresľovať situáciu,“ povedal predseda študentskej rady vysokých škôl Jaroslav Juriga. Ochotu k zmene naznačil rezort už v dôvodovej správe k nariadeniu. V nej sa uvádza, že kritérium sa má ešte dopracovať. **Ľuboš Jančík, vev**

Sivák: Jeden mesiac nestačí

Rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák si myslí, že nezamestnanosť absolventov má mať vplyv na dotácie štátu pre školy, kritérium však treba zlepšiť.

FOTO - SITA

Ako hodnotíte ministerský návrh na delenie peňazí na externé štúdium pre vysoké školy?

„Vychádza z prijatej novely zákona o vysokých školách a bezprostredne rieši spoplatnenie externého štúdia. Diskutabilné sa ukazuje najmä riešenie otázky kvantifikácie nezamestnaných študentov. Ale aj to, že návrh limitov vychádza z peňazí, ktoré univerzity dostali na tento rok. Nezhladňuje záujem o štúdium na príslušných univerzitách.“

Nepozdáva sa vám, že výška dotácie bude závisieť od uplatnenia absolventov na trhu práce?

„Kritérium nezamestnanosti nespochybňujem. Univerzity, ktoré produkujú veľa nezamestnaných, by nemali dostávať také dotácie ako ostatné.“

Kde vidíte teda slabé miesto kritéria?

„To, že vybrali iba jeden mesiac sa nedá považovať za objektívne. Ak by sa bral do úvahy celý rok a urobil sa priemer, bolo by to objektívnejšie. Navrhli máj, a to je mesiac, keď absolventi končia. Robili sme si vlastný prieskum a z neho vyplynulo, že po ukončení štúdia 10 až 15 percent našich bývalých študentov odchádza do zahraničia. Dovtedy, kým si po ukončení štúdia vybaví všetky náležitosti spojené so štúdiom, prácou alebo aktivitami v zahraničí, sú mnohí z nich evidova-

ni na úrade práce. V evidencii sú však len dočasne, kým neodídu do zahraničia. Podľa našich prepočtov sa napríklad dlhodobá miera nezamestnanosti absolventov Ekonomickej univerzity pohybuje do šiest percent. Májových desať percent z nariadenia vlády nie je objektívne číslo. Myslím si, že v budúcnosti by sa mal tento ukazovateľ upraviť.“

Je toto nariadenie aj istým tlakom na racionalizáciu, aby sa investovalo do odborov, z ktorých sa absolventi dokážu uplatniť na trhu práce a utlmili sa tie, ktoré produkujú nezamestnaných?

„Áno.“

Nariadenie je však aj tlakom na spoplatnenie externého štúdia.

„Do určitej miery áno, ale to vyplýva z novely zákona o vysokých školách. Iný spôsob vzhľadom na prijatú novelu ani nebol. Predpokladám však, že je to iba dočasné riešenie. Očakávam, že táto novela sa dočká ďalších zmien a bude sa musieť pripraviť nový zákon o vysokých školách, kde bude jasne riešené externé aj denné štúdium.

(fja)